

Dit was 2016

2016 was een jaar van extremen. Hoe kan het ook anders, schrikkeljaren staan er immers om bekend woelige jaren te zijn. Zo dachten we in 2012 dat de wereld ging vergaan en brak in 2008 de wereldwijde financiële crisis uit, waar we nu nog de gevolgen van dragen. Dat 2016 een woelig jaar zou worden, stond dus al bij voorbaat vast. De artistieke wereld verloor in 1 jaar tijd onder andere Prince, David Bowie, Eddy Wally en Severus sneep a.k.a. Alan Rickman. Aan de keerzijde van de medaille kreeg deze artistieke wereld dan weer een opsteker door Bob Dylan die als eerste liedjesschrijver ooit de Nobelprijs voor literatuur in ontvangst mocht nemen. Ook op sportief gebied kenden we diepe dalen en hoge pieken. De ooit zo machtige Rode Duivels stelden enorm teleur op het EK, de Belgische delegatie op de Olympische Spelen, Nafi Thiam op kop, zorgden dan weer voor een meer dan behoorlijke Belgische medaillespiegel in het broeierige Rio.

Maar ook de hardere nieuwsfeiten waren extreem. Het jaar 2016 werd ingezet met het nieuws dat er bij de overgang van oud naar nieuw aanrandingen hadden plaatsgevonden door vermeende allochtonen in Keulen. De ondergeventileerde brand van de polarisatie en verdieping kreeg de nodige zuurstof om definitief op te laaien. Op 22 maart volgde het verschrikkelijke nieuws dat er aanslagen waren geweest in en rond Brussel. Terreurniveaus werden afgekondigd. Net zoals 100 jaar eerder verschenen gewapende militairen in het straatbeeld. De Antwerpse Meir kreeg er met wat pantserwagens en gecamoufleerde jongens een extra bezienswaardigheid bij. In hun kielzog schoten de racisten met 'eigen volk eerst' gedachten als paddenstoelen uit de grond. De meldingen over islamofobie bereikten ongekende hoogten. Een strijd van allen tegen allen was ingezet. Christenen tegen moslims, oost tegen west, blank tegen minder blank. Het communautaire verdween verder naar de achtergrond, het geloof en vooral de geloofscontroverse beheersten het maatschappelijk debat. Maandenlang werd onze media overschaduwed door wij/ zij gedachten. Discussies werden gevoerd over een burkiniverbod, over een patriot act en over wie het meest in fout was. Ondertussen woedde de vluchtelingscrisis in alle hevigheid. Als het brand bij de burens, waait de as in de achtertuin, nietwaar. In het openbaar debat, dat vooral getypt werd via een twitteraccount, werd ondertussen alles gretig met elkaar vermengd. Vluchtelingen, terroristen, vreemdelingen, wie juist wie was, wist niemand nog. Dat we ze niet moesten hebben, daar waren de meesten het wel over eens. Het waarom, dat moesten we nog uitvissen.

Naast aanslagen in Brussel, Nice en München, ging ook de aanslag op ons sociaal systeem verder. In een internationaal journalistiek onderzoeksproject kwamen de panama papers en later de bahama papers aan het licht. Daaruit bleek dat talloze vennootschappen, waaronder een 800-tal Belgen, liever hun zuurverdiende centjes deponeerden in belastingparadijzen, in plaats van mee te betalen aan het systeem van sociale zekerheid. Deze financiële terroristen, die hier alle kansen hebben gehad, verstopten zich niet in Molenbeek, maar wel in Sint-Martens-Latem, Knokke en bepaalde exotische warmere oorden. De terreurdreiging in deze agglomeraties was er zo hoog dat zelfs de fiscus er niet meer durfde te komen. Terwijl deze

vrijbuiters optimaal profiteerden van de mazen in het fiscale net, werd ook in 2016 de sociale zekerheid verder afgebouwd. Wat de één afneemt moet de andere immers ophoesten, een zero sum game noemen ze zo iets. Steeds meer Belgen kregen het moeilijk om hun hoofd boven water te houden. Campagnes voor het goede doel, zoals de Warmste Week van studio Brussel, kenden dan weer een ongekeerde populariteit. Soms deed het ons wat denken aan een terugkeer van het middeleeuws systeem van naastenliefde. In de middeleeuwse maatschappij was sociale ongelijkheid door God ingegeven en had men zich te schikken in zijn lot. Rijke weldoeners hoopten door donaties aan goede doelen verzekerd te zijn van een plaatsje in de hemel. Anno 2016 ligt het goddelijke taboe voor sociale ongelijkheid natuurlijk al lang achter ons. Toch lijkt het systeem waarbij naastenliefde slechts een keuze is, aan een revival begonnen te zijn. Een sociale zekerheid moet echter vooral sociaal zijn, altijd, ongeacht de tijd van het jaar en de gemoedstoestand. En ondertussen...de boer ploegde voort, snel de patatjes van het veld halen voor ze beginnen te rotten. Iedereen zorgt voor zichzelf, zo is het ons toch altijd aangeleerd, neen? Of was het nu iedereen zorgt voor iedereen? Enfin.

Some things never change, helaas horen ook de erg regelmatige schietpartijen in de VS hierbij. In februari van dit jaar werden twee tienermeisjes gedood in een school in Arizona. Nog geen half jaar later kwamen maar liefst 50 mensen om het leven bij een schietpartij in een homobar in Orlando. Amerikanen en hun wapenbezit, het is en blijft een netelige kwestie. Ook na acht "progressieve" jaren onder Obama lijkt het overgrote deel van de Amerikanen nog steeds geen afstand te kunnen nemen van hun tweede amendement. Hét nieuws van dit jaar kwam natuurlijk ook van over de grote plas. De man die een muur wil bouwen tussen de VS en Mexico en er niet voor terugdeinst om vrouwelijke fans bij "the pussy" te "grabben", werd, tot zowat ieders verbazing, verkozen tot de machtigste man van de vrije wereld. Trump haalde ongeveer 2,5 miljoen kiezers minder dan Clinton, maar wist door het systeem van de kiesmannen toch zijn post in het Witte Huis te verzekeren. Trump verklaarde meteen enkele handelsakkoorden met Europa te willen terugschroeven, zich bitter weinig te willen aantrekken van bestaande klimaatakkoorden en zocht ook meteen toenadering tot het Kremlin. In januari geeft Obama definitief de fakkel door aan de geblondeerde vastgoedmagnaat, de wereld wacht in twijfel en zelfs in angst wat het beleid van chieft Trump zal brengen...

Trouwe appendix van de VS, Groot-Brittannië, kende ook een meer dan bewogen jaar. De moord op de pro-Europese politica Jo Cox was een gruwelijk teken aan de wand dat de Britten stilaan genoeg hadden van Europa. Dit werd enkele weken later bevestigd in het referendum waarbij 52 procent van de Britten koos voor de alomgekende Brexit. Meteen kenden de Europese financiële markten hier de gevolgen van en de Pond zakte tot het laagste peil sinds medio jaren '80. Londen werd op slag een iets interessante reisbestemming voor veel Belgen. De devaluatie van de Pond ging zelfs zover dat Toblerone zijn chocoladerepen kleiner maakte om uit de kosten te geraken. Terwijl de Britten vroeger 400 gram chocolade voor hun geld kregen, moeten ze het nu met 360 gram stellen. 'Damn you brexit', zeiden ze Britten, al knabbelend aan hun verkleinde chocoladereep. Ingrijpender nieuws was dat David Cameron plaats moest maken voor de conservatieve Theresa May. Labour kwam zwaar onder vuur te liggen en eurosceptici als Nigel Farage en Boris Johnson kenden hoogdagen. Economisch moeilijke tijden en het aan de macht komen van

conservatieve politici, het lijkt een terugkerend patroon. De parallellen tussen Trump en May en de periode Reagan- Thatcher zijn dan ook niet zo vergezocht.

Dichter bij huis werd in de Arteveldestad de laatste hand gelegd aan de herstellingen van het Lam Gods. Ondergetekenden gingen persoonlijk de vorderingen bekijken en zagen dat het goed was. Deze monumentale polyptiek van de gebroeders van Van Eyck en onze regering hadden alvast één ding gemeen: het ontbrak hen beide aan rechtvaardige rechters. In de zaak van het Syrisch gezin dat van staatssecretaris Francken geen visum kreeg werd zwaar met modder gegooid en zelfs de trias politica werd op de korrel genomen.

Besluitend kunnen we zeggen dat 2016 werd getypeerd door hardheid. Economisch gezien werden sociale voorzieningen afgebouwd en weet ondertussen 1 op de 7 Belgen wat armoede is (dit terwijl fiscale gunstregimes weliger tieren dan ooit). Ook op politiek vlak ging het er vaak ongemeen hard aan toe. De campagnes van Trump en Clinton waren er waarbij de muckrakers hun hartje konden ophalen. Ook de Belgische politiek toonde zich van zijn ruwste kant. Het migrantenbeleid kende vaak een onmenselijk randje en zelfs de rechterlijke macht werd zonder meer en in het openbaar aangevallen. We kunnen alleen maar hopen dat in 2017 eens te meer de redelijkheid en dan vooral de menselijkheid kan primeren, dit zowel op het internationale toneel als in ons Belgenlandje. Van onze kant beloven wij alvast ook in 2017 te blijven schrijven, onderzoeken en informeren! Santé!

Koen en Pieterjan

